

”OPPIA IKÄ KAIKKI” JUURI-HANKKEESSA

Teksti: Riitta Vesala, Oulun Seudun Mäntykoti ry:n Juuri-hankevastaava

Juuri-hanke yhdistelee vanhustyötä ja väkivallan vastaista työtä uudeksi osaamiseksi. Juuri-hanke on saanut nimensä sanasta juurruttaminen. Juuri-hankkeen keskeinen tavoite onkin juurruttaa (implementoida) väkivallan vastainen työ osaksi vanhustyötä. Väkivallan vastainen työ vanhustyössä kysyy uudenlaista osaamista niin yksilöltä kuin yhteisöltäkin.

Vanha sanonta ”oppia ikä kaikki” on muuntunut nykyielessä muotoihin ”elinikäinen oppiminen” ja ”oppiva organisaatio”. Termit liittyvät yhteisöissä tapahtuvaan kehittämiseen. Oppivassa organisaatioissa on aina kaksi tasoa: yksilö ja yhteisö. Siis tässä tapauksessa kehittämisen kohteena ovat Oulun Seudun Mäntykoti ry ja sen henkilökunta.

Meillä mäntykotilaisilla on paljon kokemusta elinikäisestä oppimisesta ja oppivasta organisaatiosta. Olemme ottaneet monta uutta asiaa haltuumme projektimaisen työskentelyn kautta. Nykymuotoisen vapaaehtoistyön juuret johtavat Helkky Nevalaisen tahdittamaan vapaaehtoistyön hankkeeseen. Diversity & equality training –koulutuksen kautta saimme valmiutta kohdata erilaisuutta niin yksilöinä, kuin yhteisönäkin. Toho (Työssä On Hyvä Olla) –hanke loi yksilöille mahdollisuuksia löytää itselle sopiva työura työvoimapulan vaivaamasta vanhustyöstä. Tässä vain muutamia esimerkkejä mainitakseni.

Juuri-hankkeella tavoitellaan siis uudenlaista osaamista niin yksilöille kuin yhteisöllekin. Uudella osaamisella osataan vastata haasteisiin, joita väkivallan ilmiöt vanhustyössä asettavat. Ehkä samalla muodostuu myös uusia työtehtäviä ja palveluita. Juuri-hanke tarjoaa työntekijöille Juuri-valmennusta ja yhteisölle yhdessä tekemistä ja yhteistyötä muiden vanhustyön toimijoiden kesken. Juuri-hankkeella on myös valtakunnallista ja kansainvälistä näkyvyyttä, josta huolehtii hanketta hallinnoiva Turvallisen vanhuuden puolesta – Suvanto ry.

Juuri-valmennus toteutetaan Mäntykodin henkilökunnalle 2-3 kertaa aina puolen vuoden jaksossa. Valmennus pidetään saman sisältöisesti kaksi kertaa peräkkäin, jotta mahdollisimman moni henkilökunnasta pääsisi siihen osallistumaan. Aihepiirit valmennuksiin nousevat saadun palautteen ja esiin nousseiden tarpeiden pohjalta. Kuluvan syksyn aikana aiheena ovat olleet: vanhuksen itsemääräämisoikeus ja väkivallan puheeksi ottaminen vanhusten kanssa. Aiheita on käsitelty lakimiesten ja psykogeriatriin kanssa. Lisäksi jokainen Mäntykodin tiimi on valinnut keskuudestaan AVAIN-henkilöt. Avain-henkilöt Mäntykodista ja Oulun turvakodista muodostavat AVAIN-tiimin, joka käsittelee talojen yhteistyöhön liittyviä kysymyksiä ja aihepiirejä. Avain-tiimissä keskustellaan aivan tavallisista asioista, jaetaan osaamista ja kokemuksia sekä opitaan uutta. Avain-tiimillä on keskeinen merkitys vietäessä väkivallan vastaista työtä Mäntykodin rakenteisiin, koska Avain-henkilöt vievät oppimaansa ja havaintojaan omiin tiimeihinsä.

Hankkeen alkuvaiheessa Juuri-hankkeen vastuutyöntekijät -Riitta Vesala Mäntykodista ja Outi Pietiläinen Oulun ensi- ja turvakodilta- ovat näkyvässä roolissa. Heidän vastuullaan on osaltaan hankkeen eteneminen omissa organisaatioissa. Vastuutyöntekijät perehtyvät itse aiheeseen, kokeilevat erilaisia työskentelyn muotoja ja tapoja. He vastaavat myös Avain-tiimin ja alueellisen ohjausryhmän toiminnasta. Osaamisen jakaminen tapahtuu yhdessä Avain-tiimin ja muiden yhteisön tiimin kanssa. Väkivallan ilmiöiden kohdatessa vastuutyöntekijät ovat tiimien tukena ja tilanteita pohditaan yhdessä moniammatillisesti. Näin väkivallan vastainen osaaminen juurtuu tiimeihin ja vastuutyöntekijöiden rooli pienenee hankkeen loppua kohden.

Oulun Seudun Mäntykoti ry tekee hanketta yhdessä Oulun ensi- ja turvakoti ry:n kanssa. Uusi osaaminen hyödyttää molempia toimijoita. Vanhustyö saa osaamista väkivallan vastaisesta työskentelystä ja väkivaltatyö saa osaamista vanhustyöstä. Hankkeen keskiössä onkin tiedon ja osaamisen reilu ja sopuisa jakaminen, ei itsellä pihtaaminen tai panttaaminen.

Maailma ympärillämme muuttuu, globalisoituu ja verkostoituu kovaa vauhtia. Oppivaa organisaatioita tarvitaan entistä enemmän. Juuri-hankkeen alueellinen ohjausryhmä tekee yhteistyötä paikallisesti uuden Oulun seudulla. Alueellisessa ohjausryhmässä ovat mukana seuraavat toimijat:

- Oulun kaupunki
- Oulun ev.lut seurakunta
- Oulun kaupungin vanhusneuvosto
- Oulun Seudun Muistiyhdistys ry
- Oulun Seudun Omaiset ja läheiset ry
- Oulun Seudun Setlementti ry
- Poliisi
- Diakonia-ammattikorkeakoulu
- Oulun Seudun Mäntykoti ry
- Oulun ensi- ja turvakoti ry
- Psykogeriatr

Juuri-valmennusta tarjotaan myös yhteistyöverkostossa, jossa toimijat vievät asiaa eteenpäin omissa organisaatioissaan.

”Ei oppi ojaan kaada, eikä tieto tieltä työnnä” sanoo toinen vanha sanonta. Tämän me allekirjoitamme myös Juuri-hankkeessa.